

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για τους
κανονισμούς «Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης
(Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2023»**

Παρόντες:

Παύλος Μυλωνάς, πρόεδρος	Αντρέας Καυκαλιάς
Χρυσάνθος Σαββίδης	Χρίστος Χριστόφιας
Γιώργος Κάρουλλας	Ανδρέας Αποστόλου
Μάριος Μαυρίδης	Αλέκος Τρυφωνίδης
Πρόδρομος Αλαμπρίτης	Ανδρέας Θεμιστοκλέους
Χρίστος Χριστοφίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 7, 14 και την 21^η Ιουνίου 2023. Στις συνεδρίες κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, συνοδευόμενη από λειτουργούς του Γραφείου της, εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, καθώς και των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ και ΟΛΤΕΚ, του Κλάδου Επιθεωρητών Μέσης Εκπαίδευσης ΠΑΣΥΔΥ, της Βιολογικής Εταιρείας Κύπρου και της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης.

Η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Μαθητών (ΠΣΕΜ), παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε ενώπιον της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι, κατ' εξαίρεσιν της συνήθους διαδικασίας συζήτησης, οι υπό αναφορά κανονισμοί εξετάστηκαν από την επιτροπή κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων

ρυθμίσεων. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των κανονισμών ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 11 του περί Κοινοτικών Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης Νόμου, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 3(2) και 4 του περί Μεταβιβάσεως της Ασκήσεως των Αρμοδιοτήτων της Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως και περί Υπουργείου Παιδείας Νόμου, είναι η τροποποίηση των περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης Κανονισμών, ώστε να βελτιωθεί το σύστημα αξιολόγησης των μαθητών στη μέση εκπαίδευση στη βάση εκπαιδευτικών κριτηρίων. Ειδικότερα, στις προτεινόμενες τροποποιήσεις μεταξύ άλλων προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Καταργείται η ενιαία γραπτή αξιολόγηση στο τέλος κάθε τετραμήνου.
2. Καθορίζεται η διεξαγωγή μιας ενιαίας τελικής εξέτασης μετά τη λήξη των μαθημάτων, στο τέλος της σχολικής χρονιάς.
3. Καθορίζονται τα εξεταζόμενα μαθήματα για κάθε τάξη, καθώς και η μεθοδολογία υπολογισμού του βαθμού του έτους τόσο για τα εξεταζόμενα όσο και για τα μη εξεταζόμενα μαθήματα.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί από την Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας για τις προωθούμενες αλλαγές στον θεσμό των τετραμήνων στο πλαίσιο έκτακτης συνεδρίας της, που πραγματοποιήθηκε για τον σκοπό αυτό στις 2 Ιουνίου 2023, στην παρουσία των εμπλεκόμενων μερών.

Στο πλαίσιο της συζήτησης των κανονισμών ενώπιον της επιτροπής, η υπουργός ανέφερε ότι στόχος των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι η αντιμετώπιση των αδυναμιών του εκπαιδευτικού συστήματος και ο επανακαθορισμός του τρόπου αξιολόγησης των

μαθητών, ώστε η αξιολόγηση να πραγματοποιείται ολιστικά και στη βάση παιδαγωγικών κριτηρίων. Όπως τόνισε, σύμφωνα με την αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος αξιολόγησης των μαθητών, ο σκοπός του συστήματος αξιολόγησης δεν έχει επιτευχθεί, με βάση τον οποίο προβλέπεται η συνολική και διαμορφωτική αξιολόγηση, καθότι έως τώρα δινόταν έμφαση κυρίως στη συγκριτική τελική αξιολόγηση, χωρίς να παρέχεται ολοκληρωμένη και συνεχής επιμόρφωση των εμπλεκόμενων μερών.

Περαιτέρω, βασικός στόχος του νέου σχεδίου αξιολόγησης είναι η παροχή συνεχούς πληροφόρησης για διάγνωση, με συντρέχουσα διαμορφωτική αξιολόγηση, ανατροφοδότηση, ενίσχυση και τελική αξιολόγηση των μαθητών. Ειδικότερα, όπως επισήμανε, η νέα εκπαιδευτική πολιτική προβλέπει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τον διαχωρισμό της σχολικής χρονιάς σε δύο τετράμηνα.
2. Τη διεξαγωγή μιας ενιαίας τελικής εξέτασης μετά τη λήξη των μαθημάτων στο τέλος της σχολικής χρονιάς, η οποία θα ετοιμάζεται κεντρικά, ώστε να εξασφαλίζεται η εγκυρότητα, η αξιοπιστία και η διαφάνεια.
3. Τη μείωση των εξεταζόμενων μαθημάτων στην Α΄ τάξη Γυμνασίου από τέσσερα σε δύο μαθήματα, για την ομαλή μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο.
4. Τον καθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού του βαθμού του έτους τόσο για τα εξεταζόμενα όσο και για τα μη εξεταζόμενα μαθήματα.

Παράλληλα, με τις νομοθετικές τροποποιήσεις προωθούνται και βελτιώσεις σε διαδικασίες που θα ρυθμιστούν με βάση οδηγίες και εγκυκλίους, όπως η δημιουργία τράπεζας υλικού ανά μάθημα, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η αξιολόγηση με πολλαπλές μορφές συντρέχουσας αξιολόγησης πέραν των γραπτών διαγωνισμάτων και των τελικών εξετάσεων και η διεξαγωγή διαγνωστικής αξιολόγησης στην αρχή της σχολικής χρονιάς.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, το νέο

σύστημα αξιολόγησης αναμένεται να προσφέρει συνολική αξιολόγηση του μαθητή μέσα από πολλαπλές πηγές, να αυξήσει τον διδακτικό χρόνο, να περιορίσει τον αριθμό των γραπτών εξετάσεων και διαγωνισμάτων, να απλοποιήσει και να εκσυγχρονίσει τις διαδικασίες διόρθωσης των γραπτών και να προσφέρει ουσιαστικότερη στήριξη στους εκπαιδευτικούς σε θέματα αξιολόγησης του μαθητή.

Όλοι όσοι κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής συμφώνησαν με τους σκοπούς και τη φιλοσοφία των προτεινόμενων ρυθμίσεων, εκτός από τους εκπροσώπους της εκπαιδευτικής οργάνωσης ΟΛΤΕΚ, οι οποίοι διαφώνησαν με την κατάργηση της εξέτασης στο τέλος του α΄ τετραμήνου, αφού, όπως δήλωσαν, το υφιστάμενο σύστημα αξιολόγησης χρειαζόταν βελτίωση και όχι κατάργηση.

Παράλληλα, σημειώνεται ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι που παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εξέφρασαν τους προβληματισμούς τους και ήγειραν ορισμένες επιφυλάξεις για συγκεκριμένες επιμέρους πρόνοιες των κανονισμών για τις οποίες εισηγήθηκαν βελτιώσεις, με στόχο την καλύτερη λειτουργία του νέου συστήματος αξιολόγησης.

Ειδικότερα, η εκπρόσωπος του Κλάδου Επιθεωρητών Μέσης Εκπαίδευσης ΠΑΣΥΔΥ μεταξύ άλλων επισήμανε την ανάγκη ρύθμισης ζητημάτων που αφορούν τη θεματοθέτηση, τη βαθμολόγηση και αναβαθμολόγηση, καθώς και το χρονοδιάγραμμα καθορισμού της διδακτέας και εξεταστέας ύλης.

Ο εκπρόσωπος της Βιολογικής Εταιρείας Κύπρου διαφώνησε με την κατάργηση της γραπτής εξέτασης στο μάθημα της Βιολογίας στην Α΄ τάξη Γυμνασίου, αφού, όπως δήλωσε, η προτεινόμενη ρύθμιση μεταξύ άλλων υποβαθμίζει το μάθημα της Βιολογίας και δημιουργεί στους μαθητές λανθασμένη εντύπωση ότι τα κύρια μαθήματα στο γυμνάσιο είναι τα Νέα Ελληνικά και τα Μαθηματικά.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, χωρίς να διαφωνούν με τη φιλοσοφία

των προτεινόμενων ρυθμίσεων, κατέθεσαν τους προβληματισμούς τους, οι οποίοι επικεντρώνονται στην ανάγκη ρύθμισης των ακόλουθων ζητημάτων:

1. Διασφάλιση του αδιάβλητου και της αξιοπιστίας της τελικής κεντρικής γραπτής εξέτασης.
2. Καθορισμός του ποσοστού της εξεταστέας ύλης της τελικής κεντρικής γραπτής εξέτασης.
3. Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
4. Καθορισμός του πλαισίου προφορικής και συντρέχουσας αξιολόγησης.
5. Ετήσια αξιολόγηση του θεσμού.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΛΜΕΚ δήλωσαν μεταξύ άλλων ότι είναι απαραίτητο να καθοριστεί στους κανονισμούς το ποσοστό της διδακτέας ύλης η οποία θα εξετάζεται στην τελική γραπτή εξέταση.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω συζήτησης των κανονισμών, μέλη της επιτροπής εξέφρασαν ορισμένες επιφυλάξεις αναφορικά με επιμέρους ζητήματα, τα οποία αφορούν τα ακόλουθα:

1. Την κατάργηση στην Α΄ τάξη Γυμνασίου της εξέτασης στα μαθήματα της Ιστορίας και της Βιολογίας.
2. Το ποσοστό βαρύτητας των τετραμήνων και της τελικής εξέτασης για τον καθορισμό του βαθμού του έτους.
3. Τον καθορισμό της διδακτέας και της εξεταστέας ύλης.
4. Το αδιάβλητο των ενιαίων τελικών προαγωγικών και απολυτήριων εξετάσεων και τον καθορισμό της διαδικασίας διεξαγωγής τους κατ' αναλογίαν με τη διαδικασία που ακολουθείται στις παγκύπριες εξετάσεις πρόσβασης στα δημόσια πανεπιστήμια της Κύπρου και της Ελλάδας.
5. Τον μηχανισμό ελέγχου της αξιολόγησης στο πλαίσιο των δύο τετραμήνων και τον

αριθμό των διαγωνισμάτων που θα πραγματοποιούνται για κάθε μάθημα.

6. Τη σύνθεση της Ειδικής Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Η υπουργός, τοποθετούμενη σε σχέση με τους προβληματισμούς και τις επιφυλάξεις που εγέρθηκαν τόσο από την πλευρά της επιτροπής όσο και από την πλευρά των εμπλεκόμενων φορέων, ανέφερε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Οι ενιαίες τελικές προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις της μέσης εκπαίδευσης δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως οι παγκύπριες εξετάσεις πρόσβασης στα δημόσια πανεπιστήμια της Κύπρου και της Ελλάδας, αφού αυτές είναι εσωτερικές σχολικές εξετάσεις και έχουν άλλο σκοπό. Επίσης, είναι γεγονός ότι υπάρχουν πολλές στρεβλώσεις και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για επίλυση των προβλημάτων και κάλυψη των κενών που εντοπίστηκαν κατά τα προηγούμενα χρόνια.
2. Με την επιμόρφωση τόσο των θεματοθετών όσο και των διορθωτών αναμένεται να μειωθούν τα λάθη και τα προβλήματα που παρατηρήθηκαν σε προηγούμενες εξετάσεις.
3. Θεωρείται πολύ σημαντική η ομαλή μετάβαση των μαθητών από το δημοτικό στο γυμνάσιο και για τον λόγο αυτό μειώνονται τα μαθήματα που θα εξετάζονται γραπτώς στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου από τέσσερα σε δύο. Σημειώνεται ότι για τα μαθήματα της Ιστορίας και της Βιολογίας δεν μειώνονται οι ώρες διδασκαλίας ούτε η διδακτέα ύλη.
4. Όσον αφορά τα θέματα που δεν καθορίζονται στους κανονισμούς, όπως είναι για παράδειγμα το ποσοστό της εξεταστέας ύλης, για την οποία γίνεται προσπάθεια μείωσης, ο αριθμός των διαγωνισμάτων και οι εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης κάθε μαθήματος, καθώς και ο τρόπος ελέγχου της εφαρμογής όσων θεμάτων καθορίζονται εσωτερικά, αυτά θα ρυθμιστούν με εγκυκλίους και οδηγίες εσωτερικά.

Σημειώνεται ότι γίνεται προσπάθεια μείωσης της διδακτέας ύλης κατά τρόπο που η διδακτέα ύλη να είναι η ίδια με την εξεταστέα ύλη.

5. Η διασφάλιση του αδιάβλητου των εξετάσεων είναι πολύ σημαντική, γι' αυτό και θα ακολουθούνται αυστηρές διαδικασίες και οι οδηγίες που θα δοθούν θα προσομοιάζουν με αυτές των παγκύπριων εξετάσεων πρόσβασης στα δημόσια πανεπιστήμια της Κύπρου και της Ελλάδας. Παρά το γεγονός ότι δεν θα περιληφθούν στους κανονισμούς συγκεκριμένες ρυθμίσεις για τον σκοπό αυτό, κατά την ετοιμασία των εγκυκλίων θα ληφθούν υπόψη τα λάθη προηγούμενων χρόνων, ώστε να αποφευχθεί η επανάληψή τους στο μέλλον.

Σημειώνεται ότι σε μεταγενέστερο στάδιο το αρμόδιο υπουργείο έκρινε σκόπιμο να καταθέσει στην επιτροπή αριθμό τροποποιήσεων για σκοπούς αποτελεσματικότερης εφαρμογής της προωθούμενης νέας εκπαιδευτικής πολιτικής, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Την τροποποίηση της ημερομηνίας λήξης των μαθημάτων, ώστε για όλες τις τάξεις του λυκείου και των τεχνικών σχολών τα μαθήματα να λήγουν το δεύτερο δεκαήμερο του Μαΐου.
2. Την ανακοίνωση από την αρμόδια αρχή της εξεταστέας ύλης τουλάχιστον δύο βδομάδες πριν από τη λήξη των μαθημάτων.
3. Τον καθορισμό της διάρκειας του προγράμματος ανατροφοδότησης και ενισχυτικής/ υποστηρικτικής διδασκαλίας για τους μαθητές του γυμνασιακού κύκλου και των τάξεων Α' και Β' Λυκείου και Τεχνικών Σχολών οι οποίοι θα παραπέμπονται σε ανεξέταση μέχρι δύο βδομάδες.
4. Την ανακοίνωση των βαθμών του έτους για όλα τα μη εξεταζόμενα μαθήματα πέντε εργάσιμες μέρες πριν από τη λήξη των μαθημάτων.

Με βάση τα πιο πάνω, η επιτροπή, αφού υιοθέτησε τις προτεινόμενες

τροποποιήσεις, αποφάσισε να τροποποιήσει περαιτέρω το κείμενο των κανονισμών, ώστε να διασαφηνιστεί ότι:

1. το μάθημα των Φυσικών στη Β΄ και Γ΄ τάξη Γυμνασίου θα περιλαμβάνει τα μαθήματα της Φυσικής, της Χημείας και της Βιολογίας και
2. οι τελικές προαγωγικές και απολυτήριες γραπτές εξετάσεις θα διενεργούνται κατά τρόπο που να διασφαλίζεται το αδιάβλητό τους.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, αφού τροποποίησε σύμφωνα με τα πιο πάνω τους κανονισμούς και επέφερε όλες τις αναγκαίες νομοτεχνικές αλλαγές, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών τους κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

27 Ιουνίου 2023

Αρ. Φακ.: 23.03.060.030-2023

ΘΒΚ/ΕΛ.Π/ΣΠ